

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K., za pol leta 13 K., za četr leta 6 K. 50 h., za eden mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K., za pol leta 12 K., za četr leta 8 K., za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za eden mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petorostopne petit-vrste po 12 h., če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h., če so dvakrat, in po 8 h., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vrčajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I nadstropju, upravljanje pa v pripadku. —

Upravljanju naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

V znamenju fraz.

V taboru blagoslovjenih anarhistov, zbranih okrog ljubljanskega škofa, vladata srd in jesa. Razkrivana stoji ta sodrža pred slovensko javnostjo, da je iz zasebnih in iz strankarskih nagibov naščuvala savske in javorniške delavce na štrajk in jih s tem pripravila ob 30000 K. v odločilnem trenotku pa pustila to zapeljano in naščuva o delavstvo na celiču. V soboto so se tinišči anarhisti izbljuvali v glasilu ljubljanskega škofa. A kako! Naklepali so vsakovrstnih, najbolj trivijalnih fraz, kakršne rabijo samo demagogje zadnje vrste in petrolerji in s temi hočejo delavstvo preslepliti in premotiti, da bi ne dvingli svojih pesti proti črnim izkorščevalcem.

»Narod« je v službi kranjske industrijske družbe — »Narod« se je prodal — nikjer ni delavstvo tako slabo plačano, kakor na Savi in na Javorniku — domače delavstvo je sužen nemškega kapitala in ne sme dvigniti glave za svoje pravice — Slovenci igramo hlapčevsko vlogo in ličimo pete onim, ki hočejo delavstvu odtrgati hravo zasljeni denar — izdajajo svojega naroda — »Narod« je postal glasilo nemškemu nasilju itd. itd. S takimi ordinarnimi frazami, posnetimi iz besednjaka oštarijskih kričačev, prikrivajo duhovniški anarhisti strahoviti poraz, ki so ga doživeljili na Javorniku in na Savi in skušajo prevariti delavstvo, da bi še dalje capljali za temi svojimi izkorščevalci.

Nas to duhovniško kvrasenje čisto nič ne vznemirja, in mislimo tudi, da je preneumno, da bi pri količki razumnih ljudeh moglo napraviti kaj včasa. S takimi frazami se da v trenotkih razburjenje pri masah doseči kak hipen uspeh, nikdar pa pri ljudeh, ki znajo misliti.

Ali nekaj drugega je, na kar se moramo ozreti. Kakor rdeča nit se vleče po škofovem listu misel, da so vsi ljudje, ki niso reweži, že brezrčni oderuhni in izkorščevalci, ki pijejo svojem delavcem kri in možeg, in »Slovenec« se trudi na vse načine,

da bi delavce proti njim naščuval, češ, da so sami paraziti.

Tako pišejo duhovniki! Kdor ima vsaj nekoliko zdrave pameti, pa ve, da mora trgovec, obrtnik, uradnik posestnik, udilec itd., ravno tako ali še trje delati, kakor preprosti delavec. Pri nas živi samo duhovnik dobro in veselo, ne da bi kaj delal. Vsi drugi moramo delati in delati, bodisi flisčno ali, kar je še trje, duševno, da preživimo sebe in svojce in si kaj prihranimo za starost. Samo duhovnik nima nikdar resnega dela, samo duhovnik drži lahko ves dan križem roke, samo duhovnik ne seje nič in ne ore nič, pa ima vendar vsako leto bogato žetev.

In kdo je največji kapitalist na svetu? Zopet duhovščina. Samo na Kranjskem ima duhovščina 15 milijonov premoženja, ki se leto na leto moči, ker ne nese samo lepih obresti, nego narašča tudi kapital po izprešanih testamentih, pošteno ali nepošteno pridobljenih policah in sistematičnem odiranju ljudstva. Poleg tega cerkevna premoženja je pa računati še zasebno premoženje duhovnikov. Ko pride mladenič iz lemnata, nima ničesar — v par letih je pa že navadno bogst in premore časih celo skrinjo hranilničnih bukvic.

Zdaj pa vprašamo: Kdo je pijača, ali tisti, ki dela, ali tisti, ki ničesar ne dela, pa vendar živi v izobilju, stanuje v palačah in mu kraj vsega razkošja v življenju ostajajo še tisočaki.

»Slovenec« je naslikal na steno spomin Matije Gubca, kmetskega kralja, ki so ga na Markovem trgu v Zagrebu posadili na razbeljen prestol in ga kronali z razbeljeno krono in kliče sle vklip, uboga gmajna.

Škofi anarhisti menda menijo, da se bo zdaj uboga gmajna dvignila nad liberalce. A ti duhovniki poznaajo slabo zgodovino kmetskih puntov. Matija Gubec in njegovi tovariši so se dvignili proti požrešni duhovščini in krutim fevdalnim velikašem. Feodalno gospodstvo je razpadlo, gradiščine se podirajo, ostali so samo duhovniki — ravno tako nasilni in požrešni, kakor v časih kmetskih pun-

tov. Zakaj »Slovenec« ne pove, da so za časa kmetskih puntov kmetje naškakovali samostane in farovež in jih požigali. Zakaj ne pove, da so kmetje farjem devali štrike okrog vrata, jih vlekli pred sodni stol in jih obešali, jim na tnah zmečkavali glave, jim iztrgavali jezike in posebno odsekavali roke, s katerimi so izprešali in ngrabili toliko krivičnega imetja.

To spada vendar tudi k poglavju o ubogi gmajni, a škofov list je to previdno zamolčal. In ker »Slovenec« leni v črnih suknjah proti poštenim ljudem, ki si s poštenim delom služijo kruh, ščuje z anarhističnimi frazami, bomo že preskrbeli, da spoana ljudstvo, ki ima iskati prave in edine pijačke, tako da bo uboga gmajna vedela, kam se ima obrniti.

Vojna na Daljnem Vztočju. Izkranje japonskega vojaštva pri Picevu.

Japonci so se, kakor se poroča iz Londona, izkroli pri Picevu v teku dveh dni. Do četrka so baje spravili na kopno 10.000 mož. Kitajci pa zatrjujejo, da so Japonci v celem že izkrcali 30 do 60.000 mož in sicer na obali od Piceva do Kap Terminala. Vsa ta velika vojna sila je brez vseh težko stopila na kopno. Rusi niso napravili nobenega poskusa, da bi izkranje zabranili. Japonci prodirajo od obrežje v smeri proti Port Adamsu in Kinšovu. Neki manjši japonski vojaški oddelki je v bližini Port Adamsa streljal na vlak, vozeč iz Port Arturja. Ker je železniška zveza že pretregana, je Port Artur tudi že izoliran.

O operacijah izkrane armade še ni ničesar znano. Stotnik Komolko, ki je transportne ladje vodil, se je že vrnil k svoji eskadri. Japonci so Picevo zvezali z Eliotskimi otoki s kabljem. V Tokiju vlada veliko veselje, da se je posrečilo na polotoku Liaotong izkroati japonsko vojaštvo in pretrgati zvezo Port Arturja z ostalo Mandžurijo.

Zanimivo je, da so Japonci v vojni s Kitajci prav na istem mestu

kakor sedaj izkreali svojo armado, poklicano oblegati Port Artur. Leta 1894. je japonska armada začetkom novembra stopila pri Picevu na suhem in 18. istega meseca so se že vsi topovi in druge priprave za obleganje nahajale v pristanišču Talianvan. Ponoči 20. novembra so Japonci jeli graditi baterije, katere so bile že naslednjega dne armirane. Ob 7. uri zjutraj 21. listopada so japonske baterije jele streljati na portarturške utrdbne. Ena uro pozneje je 1. japonska divizija že zavzela for Isusan. Ob 11. uri dopoldne so Japonci si izvojevali vhod v mesto in so naslednjega dne že imeli vso trdnjavovo v svojih rokah.

Takratno kitajsko trdnjavovo je zgradil pruski poročnik in pozneje kitajski general Hannecken. Trdnjava je imela 13 obrežnih utrdb in 12 baterij. Ti fori pa so bili zgrajeni večinoma iz prsti in armirani s 300 topov. Kitajska obramba trdnjave je bila seveda zelo slaba. Ko so Rusi dobili to trdnjavovo vlogo, so jo najmoderneje utrdili in armirali. Lansko leto se je že v državnem proračunu nahajala postavka 13 milijonov rubljev za utrdbo forov med Port Arturjem in Dalnjim. Ako so se lansko leto te fortifikacije izvršile, se ne ve.

V nekaj dneh bodo Japonci po preteklu desetih let znova jeli oblegati Port Artur. Dali se bo ta trdnjava mogla držati, dokler ji ne pride na pomoč general Kuropatkin, je odvisno od tega, kako je utrjena in armirana, kakor tudi od števila in kakovosti obrambne armade, od zmožnosti poveljnika in od zadostne množine živil in streljiva. Ker je pa Port Artur z vsem dobro preskrbljen in pripravljen za daljše obleganje, se je nadejati, da se bo držal, dokler ga ne reši Kuropatkin japonskega objeta.

Manifest generala Steslja v Port Arturju.

Poročevalci ruskega brzjavnega agentstva javlja v Petrograd iz Port Arturja, da je izdal general Steselj, poveljnik portarturške trdnjave tale manifest na svoje vojake: Dne 30.

aprilja in 1. maja je prekoradil sovražnik z veliko močjo reko Jalu. Naša armada se je umaknila na preje si že izbrane pozicije. Včeraj se je sovražnik posrečilo se irkrati pri Picevu in v bližini Kiačevskega zaliva. Za nas se prične naporno delo. Naravno je, da bo sovražnik železniški promet onemogočil, naša armada potisnil do Port Arturja in pred to trdnjavovo, to predstražo ruske sile, oblegati. Branitejo, dokler ne dosegne k nam armada, ki se nam pošlje na pomoc. Smatram za svojo dolžnost, da vas opozorim, da boste ne preprečili, ste previdni in vedno pripravljeni, da nastopite nasproti sovražniku vsikdar dostojno slavnemu ruski armadi. Uverjeni boste, da je v vojni vse mogoče in da boste z božjo močjo častno izvršili težavno svojo nalog.

Rusija in Portartur.

Z ozirom na izolacijo Port Arturja piše »Novoe Vremja«, da je potrebno, da Rusija, ločena od Port Arturja, storiti svojo dolžnost. V času, ko na skalnih Liaotiešana kopica ljudi bije boj na življenje in smrt, mora Rusija razviti najintenzivnejše življenje in delovanje. Vso Rusijo mora navdajati samo ena misel, da ruska zastava ne sme nikdar pasti v Port Arturju. Le ako se vse s sveto vmeno zavzemamo, da se Port Arturju pravčasno pomaga, bo vse potrebno storjeno. Mi bomo mirno prenašali to novo skušnjo, ob enem pa se zakljeti, da Port Artur ne sme pasti; obljubujemo sveto, da je Port Artur lahko prepričan, da bo Rusija svojo dolžnost storila.

Port Artur zaprt.

Reuterjev biro javlja iz Tokija v London: Admiral Togo poroča, da je ishod iz portarturškega pristanišča za vse ladje, izvzemši dolne, popolnoma zaprt. Japonci niso pri zadnjem napadu izgubili nobene ladje, pač pa mnogo moštva. Temu Togo vemu poročil celo angleški listi ne verjamejo. Dognano je namreč, da

LISTEK.

Umetniška galerija.

Ljubljanskemu uradnemu listu trba vsekakor prisnati, da se resno zavzema za našo upodabljajočo umetnost. Veselo je, da se je »Laibacher Zeitung« tudi zavzela s serijo fino pisanih člankov za idejal, ki ga je gojilo že toliko naobraženih mož naše očje domovine, slovenske in nemške narodnosti, ter opozorila na pripravni moment v njegovo doseg, — namreč na ustanovitev umetniške galerije v Ljubljani.

Ker je o občinem pomenu umetniške galerije pisal že člani avtor omenjenih člankov v »Laibacher Ztg.« in ker sem jaz sam v aprilske številki »Ljubljanskega Zvonca« poudaril, kolikoga pomena bi bila ista tudi za domačo umetniško produkcijo, katera mora ali izginuti v pesku, ali pa se mora navezati na tujino ter postati tako za rodno zemljo za večno izgubljena, ako se ji ne postavi vsaj

skromen dom, ko je vendar že čisto dorastla ter postala polnoletna, — radi tega hočem na tem mestu razviti nekaj misli s specifično lokalnega, ljubljanskega vidika.

V Ljubljani je za vsako panogo umetnosti boljše skrbljeno, kakor za »pulchre artes«. Gledališča imamo dvoje, glasbena koncertna zavoda tudi dva, a zbirke umetnin, ki bi zaslužila to ime, ni nobene. In dasi je treba za gledališča in za prirejanje dostenjih koncertov relativno mnogo več denarnih sredstev ter sta obe ti instituciji veliko bolj momentani, vendar moram reči, da je v tem oziru med našim meščanstvom veliko več požrtvovalnosti, kakor bi bilo pričakovati; glede gledališča opozarjam le na Zagreb. In vendar so n. pr. na odu umetniški uspehi in umetniška kvaliteta veliko dvomljivejša, kakor bi bila recimo v zbirki slik, kajti vrednost slik je odvisna le od slikarja ter ne od različnih drugih okoliščin, ki jih more udejstviti le blagajna. Za denar, ki ga stane srednje dobra uprizoritev kake opere, ki

mine v dveh urah in koje umetniški vltis traja morda le nekaj mesecov pri — ljubiteljih gledališča, dobila bi se slika, ki bi umetniško učinkovala rde za rodom, kajti galerije so umetniški kapital, čigar obresti teko stoletja. In ker je Ljubljana kulturno središče treh avstrijskih provinc, bi se pač spodobilo, da bi si preskrbela tak zaklad, ki bi kulturni razvoj tega teritorija še bolj priklenil nase, — ker kamor teži kultura, tja se giblje tudi gospodarski tok.

Dasi imenujemo svojo stolico duševni centrum, vendar nima pri nas svojega ognjišča niti znanost niti umetnost v celoti. Da ljubljanske univerze mnogo izmed nas najbrž ne bo dočakalo, je vsaj verjetno, da več ne, ali da bi pripravili sedež umetnosti, je kaj mogode, ker eksistujejo umetniki. Ker imamo že glasbeni in gledališči zavod, manjka nam torej le še institut, kjer bi prebivala umetnost čopiča in dleta, da bi mogli vsaj v umetnosti pokazati nekaj celotnega ter bi brezvonomo in utemeljeno konstatirali, da je Ljubljana reprezentan-

tinja umetniške kulture, ako že znanstva ne bi imela.

Velikega pomena pa bi bila galerija predvsem za promet s tuji. Naše mesto nima razen svojih prirodnih krasov pokazati skoraj nikakih znamenitosti človeku, ki potuje po svetu, da kaj vidi. Rudolfinum ima pač nekaj posebnosti, a te zanimajo le strokovnjaka-zgodovinarja, potuje občinstvo vobče pa gotovo nima od rimskih starin posebnega užitka. Ostale, sicer dragocene zbirke, so pa več ali manj podobne enakim napravam po drugod. Umetniški del, razen nekaj skulptur po ljubljanskih cerkvah, Quaglievega stropa v stolici ter le par drugih fresk, ni, da bi se pokazalo inozemcu. In ker od Gradea do Trsta ni galerije slik, bi se temrje pomudil vsakdo v našem mestu, kdor ima malo zmisla za umetnost. Kako so skrbeli ravno v Gradcu za to, da so spravili skupaj nekaj, kar se da pokazati svetu, dokazuje dejstvo, da so tam kar tri javne zbirke umetnin, namreč poleg Landes-Bildergallerie še Landeskupferstichmuseum ter Kul-

turhistorisches und Kunstgewerbe-Museum. Tudi v Liniju je v deželnem muzeju nastanjena lepa zbirka predvsem cerkvenih slik in skulptur, a Linomost ima svojo galerijo.

Že galerija kot taka bi bila torej zanimiva za tuje, kaj pa še, ko bi bila le zbirka domače umetnosti. Potpotnik, ki si pride ogledat naše kraje, ne more si pridobiti v našem duševnem življenju prav nikakega pogleda. Če bi došel pozimi, bi stopil morda lahko v gledališče ter občudoval našo Tajo, toda reči bi moral, da je videl drugod že isto, morda boljše ali pa slabše uprizorjeno, kajti repertoar srednjeevropskih gledališč je, dasi seveda ne čisto enak, gotovo pa podoben. Neslovan, tudi že je na znanstvenem raziskavanju, se ne bo mogel zlepia seznaniti z našo literaturo, naše slike in kipe pa bi videl vsak in naj potuje za zabavo ali pa v svrhu študij, naš bo Nemec ali pa Rus, kajti upodabljajoča umetnost govori jezik, ki je vsakomur razumljiv in govori o vsakem času. V umetniški galeriji bi bilo mogoče najložje in najboljše

je poklicans, da čuva nad njimi, da se izvršujejo. Kdor greši proti zakonom, mora biti kaznovan, pa če je prav katoliški duhovnik! In to, kar so začenjani uganjati z mrtvimi, nad katerimi nismo oni nikakve sodbe, presegla že vse meje. Eksemplarističnega postopanja proti njim je treba, kajti takega počenjanja nikakor nismo voljni več prenašati. To je že škandal, da mu ga ni para. Kje pa zasluži on biti pokopan, on, katoliški duhovnik Šmid s svojo široko kosmato vestjo?! Naj malce premisljuje o tem, in če ne pride do pravega zaključka, mu lahko pomagamo mi, saj poznamo tega čednega popa od mnogih strani!

— **Radogoj**, društvo za podpiranje slovenskih visokošolcev, razpoljuje pisma slovenskim rodoljubom in domljubom, da mu blagovoljte za tekoče leto nakloniti kako podporo. — Znano je, da že dve leti krščni deželni zbor ni dal nikakršnih podpor — vsled tega vlads ne samo beda med dijaki, ampak tudi v društveni blagajni in se je zanašati le še na osobna čuvstva posameznih priateljev udeleša se mlinade.

— **Iljubljanski orfej**. Pri dve predstavi bodeta v sredo dne 11. in v četrtek dne 12. t. m. v „Narod. domu.“ Predstavi utegnute biti vender nekaj novega. Iz programa se vidi, da se je družba slov. igralec potrdila, pripraviti občinstvu dva prijetna večera. Koncert in plese bodeta dirigirala dva kapelnika Hilarij Beniček in Josip F. Poula. Nastopijo: šanteza Hajacinta, humorist Gradišar, umetni piskal Ling-Long in koncertni pevec Betetto. Na vsporedu so solo nastopi, šaljivi prizori, balet, petje, godba in komična opereta, pri kateri nastopi Verovšek. Tudi s tremi balerinami so tekla pogjanja, a za prvi poskus so bile zahtevne teh plesalk previroke. V areni bodo mize po grnjene. Preprodaja vstopnic je v Šešarjevi trafi.

— **Pripravljalni odbor za XVI. glavno skupščino „Zavezne avstr. jugoslovenskih učiteljskih društev“** bo preskrbel onim udeležencem prenočišče, ki se zglaže zanje. Zglašiti se je treba do 18. t. m. pri gosp. Ferd. Juvancu, šolskem vodji v Postojni.

— **Gasilstvo iz Ljubljane in okolice** je imelo včeraj ob 7. uri običajno Florjanovo mašo v florjanskem cerkvici. Maše se je udeležilo nad 300 gasilcev. Pri sprevodu k maši in od maše je pod spremnim vodstvom kapelnika Poule svirala društvena godba, za petje pri maši pa je skrbelo pevsko društvo »Slavec«. Po maši je imelo gasilstvo sestanek na Hafnerjevem vrtu, pri katerem je pridao in dovršeno svirala društvena godba. Sprevoda in sestanka se je udeležilo do 18. t. m. pri gosp. Ferd. Juvancu, šolskem vodji v Postojni.

— **Gasilstvo iz Ljubljane**

in okolice je imelo včeraj ob 7. uri običajno Florjanovo mašo v florjanskem cerkvici. Maše se je udeležilo nad 300 gasilcev. Pri sprevodu k maši in od maše je pod spremnim vodstvom kapelnika Poule svirala društvena godba, za petje pri maši pa je skrbelo pevsko društvo »Slavec«. Po maši je imelo gasilstvo sestanek na Hafnerjevem vrtu, pri katerem je pridao in dovršeno svirala društvena godba. Sprevoda in sestanka se je udeležilo do 18. t. m. pri gosp. Ferd. Juvancu, šolskem vodji v Postojni.

— **Deželna lekarna**. Z današnjim dnem se je otvorila samo za deželne dobrodelenke zavode ustanovljena deželna lekarna v Ljubljani. Ta lekarna je v deželnih bolnicah.

— **Prevozniki — štrajkajo**.

Včeraj so imeli prevozniki iz Ljubljane in iz okolice »Pri levu« na Marija Terezije cesti shod, na katerem so sklenili, da začno štrajkati in da ne bodo delali, dokler stavbeniki in posestniki opskrnari ne prizovajo glede zahtevanega povračanja plasti. Shoda se je udeležilo 86 prevoznikov. — Na današnjem semnju

breme. Celestin V. je bil kot samostan častitljiv mož, kot papež, kot naslednik Inocencija III. je bil smešen. Moliti, postiti se, delati sploh pokoro, to je znalo, ali vladati cerkev, tega ni znalo. Ubog menih iz samotne koče je kar čez noč zavzel najvišji prestol tiste dobe in bil sodnik v stvarach, o katerih se mu dodeljalo sanjalo. Okrog njega se je gnetlo tisoč prekanjenih ljudi, velikašev, vladarjev, diplomatom in lisjaških duhovnikov; vpredli so ga z neštevilnimi spletankami — on pa, ki še najnavadnejših praktičnih poslov ni znal opravljati, naj bi tu našel pravo pot. —

Kar je papež storil, je bilo vse nerodno, in kardinali so kmalu začeli misliti, kako bi se ga iznebili. Častiljepni in premeteni kardinal Gaetani je uprizoril komedijo, s katero je pouzročil, da se je papež odpovedal. V neki noči je na govorilo pozval papeža, naj odstopi. Papež je v svoji naivnosti mislil, da je to glas z neba, in se je 13. decembra 1294. res odpovedal. Častno je in lepo, da je papež v dotični odgovornosti priznal svojo nesposobnost.

Zgodovina pozna mnogo cesarjev

so nekateri stavbeniki in lastniki opekarne nakupili precej konj in bodo sami o pravljili svoje vožnje.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Domžalah** priredi dne 15. maja v prostorih g. Antona Miljeja »pri Pihlerju v Stobu veselico s koncertom domače godbe, s šaljivo loterijo in pošto itd. Ker imajo zunanjega društva in častito občinstvo z ozirom na ugodno železniško zvezko tako ipo priliko se udeležiti te veselice, se pričakuje mnogobrojna udeležba. Za prijetno zabavo, postrežbo in dobro kapljico je vsestransko skrbljeno. To je na svidenju!

— **Poročil** se je c. kr. okrajni višji živinozdravnik v Kamniku, gosp. Josip Nikolaj Sadnikar, z gosp. Stefanijem Novakovom. Čestitamo!

— **Umrl** je v Ajdovščini tamoznji c. kr. poštar, g. Mihael Pezdič, v starosti 62 let. N. v m. p.!

— **Uboj**. V Lajšah v Škofjeloškem okraju sta se posestnika sin Ivan Fajfar in zidar Jurij Bernik napila katoliško-narodnega joruša in se sprla. Fajfar je v prepriču vzel poleno in je Bernika ubil.

— **Ponesrečil** je 26letni Janez Beton iz Male Rupe pri Kranju. V pisanosti je streloval na mostu čez Kokro in padel v vodo. Čez tri dni so ga dobili mrtvega.

— **Državna konjerejska darila**. Na Kranjskem se bodo leta 1904 delila državna darila za konjsko reje: a) za kobile z žrebom, k ſe ſe ſe ali je že odstavljeno; b) za mide zaskočeno kobile in c) za žrebce v naslednjih sedmih konkurenčnih po- stajah: Dne 8. avgusta 1904 ob 9 uri dopoldne na Vrhniku samo za konje žrebčarniškega plemena, dne 11. avgusta 1904 ob 8 uri dopoldne v Škofljici za konje žrebčarniškega plemena in mrzlokrnih plemen, dne 12. avgusta 1904 ob 8 uri dopoldne v Kranju samo za konje žrebčarniškega plemena in mrzlokrnih plemen, dne 13. avgusta 1904 ob 8 uri dopoldne v Šent Jerneju samo za konje žrebčarniškega plemena, dne 16. avgusta 1904 ob 1/10. uri dopoldne v Ribnici samo za konje žrebčarniškega plemena, dne 17. avgusta 1904 ob 1/10. uri dopoldne v Trebnjem samo za konje žrebčarniškega plemena, dne 20. avgusta 1904 ob 8. uri dopoldne v Šent Jerneju samo za konje žrebčarniškega plemena, dne 2. septembra 1904 ob 9. uri dopoldne v Lescah samo za konje mrzlokrnih plemen. Za delitev daril veljajo tiste odredbe, ki so se ukrenile po dotičnih ukazilih c. kr. poljedeljskega ministrstva z ozirom na razmere te dežele.

— **Društvo „Naprek“ v Gradcu** priredi o priliki petetnico svojega obstanka v soboto dne 14. maja 1904 v »Steinfelder Bierhalle« slavnostni večer. Pri koncertu in glasbiških igrah sodelujejo članji slovenske opere in drame iz Ljubljane. Začetek ob 8 uri zvočer.

— **Prepelčar** rdečkasto rjav barve z belim gobcem, belo liso pod vratom in na prsih ter z belimi tecami je ob 30. m. m. v oskrbovanju v Cerkjah. Na sebi ima usnjat ovratnik; ali si pa na imo »Hektor«. Kogar bi pes bil, zglaši naj se pri županu Hribarju v Ljubljani.

— **Hrvatske novice**. — Ban odstopi? »Information« poroča, da namerava ban Pejačevich odstopiti, ker ni našel pri svojih madjarskih zaveznikih tiste podpore, ki jo je pričakoval; pa tudi združja ni posebno trdtega. — Umrl je večletni sourednik »Agramer Taglatta«, Julij Kugler. — Glavna skupščina hrvatske

in kraljev, katerim je bila njihova krona tako težka, da so jo odložili, izmed papežev je bil Celestin V. edini, ki se je odpovedal. Bilo je na papeževem prestolu mnogo nesposobnih mož, ki vrh tega niso bili krepotni, kakor je bil Celestin V., nego pokvarjeni in malovredni, ali odpovedal se ni nihče. Krično bi bilo misliti, da je Celestin V. sprejel tijaro iz lakomnosti ali iz častilevnosti. Prej je verjetno, da je v svoji ponižnosti in otročji preprostosti smatral izvolitev za znak posebne nebeske milosti. Za Celestina ni nečastno, da je volitev sprejel, nečastna je njezina izvolitev le za kardinala, ki so zanj glasovali. V papeških analah se čita povest o pontifikatu Celestina V. kakor legenda o kakem svetniku.

Celestinov naslednik je bil kardinal Gaetani. Izvoljen je bil 11 dni po Celestinovem odstopu. Ubogemu menihu, čigar vladanje je podobno romantičnemu intermezu sredi krvave tragedije, je sledil učen jurist, politični talent, rojen vladar. Celestin V. je bil tudi kot papež svetnik, Benedikt VIII. ni bil svetnik, nego tudi kot papež le kralj sicer pa čistokrvni ateist.

družbe sv. Cirila in Metoda za Istro se je vrnila dne 6. t. m. v Ljubljana pri Opatiji — Zaradi izgrebov v Samoboru je dosegel občinjenih 150 oseb, kot priče zaslišanih pa 500. 17 kmetov imajo zaprtih za radi ropa, požiga in javnega nasilstva. Obravnavata bo trpeža najbrže celi teden.

— **Najnovejše novice**. — Papež bolan? Iz Rima se poroča, da je papež obolel ter dal brzojaviti po svojega prejšnjega zdravnika v Benetke.

— Nizozemska kraljica Viljemina je obolela za vnetjem v ušeh. Tudi njen soprog je bolan.

— Avstrijec vsečiliški profesor na Japonskem. Bivši gozdarski komisar v Kotoru, Anarigo Hoffmann, je na vabilo japonskega načnega ministra odšel v Tokio za rednega vsečiliškega profesorja. Predaval bo o gozdarski stavbi tehniki, in sicer v nemškem jeziku.

— Zemske ostanke češkega pesnika Jana Kolarja bodo prihodno soboto izkopali na dunajskem pokopališču ter jih prepeljali v Prago.

— Proge za nove alpske železnicice morajo fužine izvršiti najpozneje do konca t. l.

— Samorom pred poroko. V Pragi se je ustrelil kapitan italijanske mornarice Enrico Dolcini, ki bi bil moral drugo jutro stopiti pred altar s hčerjo podmaršala Conte Corti alle Castene, praskoga divizionarja.

— Poneverjenje. V sirotišniki blagajni županije Maros-Forda manjka 70.000 kron.

— Proti jezuitom. V jezuitskem zavodu v Barceloni se je razletela bomba ter poslopje zelo poškodovala. K sreči pa so bili gojenci in patri takrat ravno na sprehodu ter je le vratar ubit.

— Roparski napad. Na Margitskem otoku v Budapešti je neki hudobne zahrbne napadel 84letnega člena magatske zbornice grofa Zichyja ter ga hotel ustreliti. Ker pa se ni revolver sprožil, pobil je starčka z revolverjem do nezavesti, ga izropal in zbežal. Grof je smrtno nevarno ranjen.

— Velika vojvodinja Alice Toskanska je pri lovu na divje peline padla ter si zlomila nogo.

— Generalni štrajk zdravnikov zvezne nem. zdravnikov namerava z Novim letom 1905 uprizoriti splošni štrajk. Nabranih imajo že v ta namen 2 milijona mark.

— **Zandar ga je gnal na pogreb**. Iz Žatca na Češkem se nam poroča: Župnik Weber v Nemškem Žiaknu ni hotel pokopati nekega otroka, dokler oče ne plača po grebni stroškov. Otrok oče je tako rezen, da ni mogel placi. Vsied tega je mrtvi otrok celih pet dni ležal doma. Zdaj je pa bila mera polca. V farovž je prišel c. kr. orožnik s puško na rami in po dobljenem narčilu ukazal župniku, da opravi pogreb, sicer ga uklenjenega odzene v zapor. Zdaj se je živalsko trdečni far udal. Zandar pa je s puško in nasajenim bajonetom gnal fajmoštra na pokopališče in je ves čas stal poleg fajmoštra, dokler ni bil pogreb končan. Potem pa je moral vzeti orožnik puško z ram in z bajonetom braniti fajmoštra, katerega je ljudstvo hotelo na pokopališču poti. Fajmošter je dobil nekaj bro, nekaj udarcev s palico po glavi, sicer pa je bil samo oplijovan in ozmerjan. Znano je, da fajmošter Šinkovec že dvakrat ni hotel pogreba opraviti, ker mu niso mogli krivljeni visokega plačila odšteti. Denar na mizo — drugače ne bo žegna, je geslo tega ljudskega prijatelja. Ker mora duhovnik siromašna ljudem cerkevno opravila zastonj opravljati, opozarjam ljudi na ta služaj. Če bi Šinkovec spet kdaj sitnosti stresal, naj se prizadeti ljudje obrnejo na glavarstvo. Čim se oglaši c. kr. žandar v farovžu bo Šinkovec takoj krotak in ponizen.

— **Papež užaljen**. Nedavno si je več nekatoliških protestantov priborilo avdijenco pri papežu. Papež jih je sprejel z običajno ljubavnostjo. Papež je sedel ter položil na stolček noge. Vsek verni kristjan mora vedeti, da je sedaj treba po ljubiti papežovo copato. Le pregočni Američani niso hoteli tega resumeti. To grozno razstrelitev citkete je papež Američanom budo zameril. Še bolj razstreljeni so bili pa papeževi dvořníci. Zanaprej se bo Američanom dovolil vstop v Vatikan le, ako prinesajo sabo priperoršilno pismo kaže.

— **Dva starja vojaka**. Nemški cesar si je dal nedavno v Biebrichu pri Wiesbadenu predstaviti najstarejšega neaktivnega podčastnika pruske armade, 101 letnega starega kmeta Bechta. Cesar je starcu krepko stisnil roko ter poizvedoval po njegovih rodbinskih razmerah in vojaških spominih. Becht se je zahvalil cesarju za darilo, ki mu ga je cesar posiljal za stoletnico ter je želel cesarju, da

bi tudi doživel sto let. Smeje se je odgovoril cesar, da si bo na vse načine prizadeval, da do seže tako starost. Isto je želel veteran tudi prični cesarici. — Pri slovesu je starce prosil cesarja, naj bo biter njegovemu 55 pravniku, ki se je ravno istega dne rodil. Cesar je takoj obljubil ter naročil vso potrebitno svojemu tajniku. — K policiji v Rostovu (Rusija) je prišel nedavno bivši podčastnik Schmidt ter prosil za preskrbo. Isto je rojen leta 1782, potemčas 122 let star. V vojsko so ga vzeli že pred več kot 100 leti. Udeležil se je raznih vojak ter ostal prostovoljno v armadi do svojega 80. leta. Potem je vzel odpustico, toda le za kratko čas ter je kmalu soper vstopil v vojsko. V krimski vojni se je posebno odlikoval ter rešil admiral Nahimovu življenje. Njegove prse krasijo vse vojne svinčnice, ki jih sploh podčastnik dobiti more. Sedaj dobiva 120 rublov penzije in to je njegova nevreča. Rad bi bil namreč še na Vztoč Japonski pobjedil; ali pa postane vojak, izgubi penzijo, in to mu dela skrbi, češ, človek na zadnje niti ne ve, kako bi se mu pri Japoncih godilo. Policija je bojevitega Metuzatema povabilila za njegove slavne čine in dobro volio ter ga izročila v popolno prekrbovanje nekemu dobrodelnemu zavodu.

— **Odkritje tajne tiskarne v Varšavi**. Policija je zvedela, da se nahaja v stanovanju nekega varšavskega mizarja tajna socialnodemokratična tiskarna. Pretečeni teden sta se podala zvečer policijski komisar in orožniški nadpomočnik z nekaterimi policijskimi v omenjeno stanovanje, kjer so bili mizar, njegova žena in trije socialni demokrati. Ko so ti zagledali redarje, so se brž zakenili v dve sobi ter sklenili, da se upro z orožjem v roki. Ko so redarji vložili v drugo sobo, so socialni demokrati streliči iz samokresov. Komisar in nadpomočnik sta padla mrtva. Nato so socialni demokrati z revolverji v rokah podili ostale stražnike in hiše ter med potom še tri smrtno ranili. Ko je prišla redarjem pomoč, vložili so le enega socialnega demokrata in mizarjevo ženo, ostali trije so ušli.

— **Zanimiva zgodovinska anekdota**. V reškem »Narodnem Listu« čitalo: V Napoleonovi vojski na Berezini sta bila, če prav tudi proti svoji volji, tudi dva Hrvata. Po porazu Francozov je vse bežalo, kamor in kakor je kdo mogel. Ruski zasedovalci so dosegli tudi ona dva Hrvata, ki pa sta zaupila: »Bratje, nikan, mi smo naši!« Na zvok slovanske besede so Rusi odložili orožje, ponudili onima dveva jedi in pijace, pak so ju pustili na miru. Stari dedje so z navdušenjem pripovedovali o tem dogodku svojim potomcem.

Borzna poročila. Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 7. maja 1904.

Naložbeni papirji.

	Denar	Blago
42% majeva renta	89.75	99.95
42% srebrna renta	99.60	99.70
4% avstr. kronska renta	99.80	99.80
4% zlata	119.05	119.25
4% ogrska kronska	97.90	98.10
4% zlata	118.15	118.35
4% posojilo dežele Kranjske	100	100.75
4% posojilo mesta Splet	100.25	101.25
4% Zader	100	100 . . . . .
4% bos.-herc. žel. pos. 1902	100.75	101.75
4% češka dež. banka k. o.	100	100.25
4% z. o.	100	100 . . . . .
4% zst. pisma gal. d. hip. b.	101.65	102.65
4% pešt. kom. k. o. z	100	100 . . . . .
10% pr.	106.90	107.90
4% zast. pisma Innerst. hr.	101	102 . . . . .
4% dež. hr. " ogrske cen.	100.50	101 . . . . .
4% z. p. ogr. hip. ban.	100.20	101.20
4% obl. ogr. lokalnih že- leznic d. dr.	100.10	101 . . . . .
4% obl. češke ind. banke	100.75	101.75
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98.50	99 . . . . .
4% prior. dol. žel.	99.50	100 . . . . .
3% juž. žel. kup.	296.25	298.25
4% avst. pos. za žel. p. o.	101	102 . . . . .

Srečke.	1. 1854	195 . . . . .
" " 1860/	182	184.50
" " 1864	261	263.50
" tizske	161.65	163.65
" zem. kred. I. emisije	28.8	30.8 . . . . .
" II. "	290	298 . . . . .
" ogr. hip. banke	271	278 . . . . .
" srbske & frs. 100	90	95.80
" turške	130.85	131.85
Basilika srečke	21.25	22.25
Kreditne	495	475 . . . . .
Inomoske	80	84 . . . . .
Kraškove	77	81.50
Ljubljanske	68	72 . . . . .
Avt. rud. križa	53.40	55.40
Ogr.	29.25	30.25
Rudolfove	66	71 . . . . .
Salcburške	7.8	80 . . . . .
Dunajske kom.	504	514 . . . . .
Dežnice		
Južne železnice	80	81 . . . . .
Državne železnice	640.50	641.50
Avt.-ogrskie bančne delnice	1605	1614 . . . . .
Avt. kreditne banke	641	642 . . . . .
Ogrske	75.5	75.5 . . . . .
Zivnostenske	249.50	250.75
Premogokov v Mostu (Brux)	626	635 . . . . .
Alpinske montan	407.75	409.75
Práške žel. in dr.	1985	1995 . . . . .
Rima-Murányi	489.50	490.50
Trbovljske prem. družbe	324	327 . . . . .
Avt. orozne tovr. družbe	465.50	467.50
Ceska sladkarne družbe	152	155 . . . . .
Valute		
C. kr. cekin	11.34	11.39
20 franki	19.05	19.09
20 marke	23.45	23.53
Soverigns	23.92	24 . . . . .
Marke	117.25	117.45
Laški bankovci	95.20	95.40
Rubli	252.75	253.75
	4.84	5 . . . . .

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 9. maja 1904.

Termín.

Pšenica za maj 1904	50	788 . . . . .
oktober 1904	50	7.59
" oktober	50	6.60
Koraza maj 1904	50	4.99
" julij 1904	50	5.15
Oves maj 1904	50	5.30
" oktober	50	5.60

Efektiv.

2 in pol vinjarja ceneje.

Meteorologično poročilo

Vsički nad morjem sočviči. Vrednosti skupini dana 1904. maja

Mej Stanje barometra Vetrovi Nebo

7. 9. zv.	730.2	104	sl. jvzhod	oblačno
8. 7. zj.	731.1	108	sr. jvzhod	del. oblač.
* 2. pop.	732.5	175	sr. jzahod	pol. oblač.
" 2. zv.	734.1	106	sl. jvzhod	oblačno
9. 7. zj.	733.8	95	brevetv.	jasno
* 2. pop.	734.0	170	sr. jug	pol. oblač.

Srednja temperatura sobote in nedelje
9.1° in 13.1° — normale: 13.0° in 13.1°.
Mokrina v 24 urah: 0.3 mm in 1.8 mm.

Trgovski pomočnik

26 let star, izuren v špecerijski trgovini, zmožen slovenščine, italijanščine in nekoliko nemščine, žezi s kavejojo 500 K sprejeti trgovino kot voditelj ali kako drugo primera službo.

Naslov: „J. B. trg. pomočnik poste restante v Trstu.“ 1326-2

Zastopnika

za Ljubljano sprejme

valjčni mlín Vinko Majdič

v Kranju.

1324-2

V trgovino

mešanega blaga se sprejme učenec, deček ali dekle dobrih staršev. Jakob Šega v Škojanu pri Monogonu št. 6. 1251-8

Stanovanje

z razgledom na ulico, obstoječe iz 4 sob in pritiklin, se za avgust odda.

Gradišče št. 7.

Majhna hiša

z vrtem v Ljubljani

se kupi. 1306-3

Ponudbe pod „St. R.“ sprejema upravnštvo „Slov. Naroda“. 1306-2

Prodaja se največja, enonadstropna

hiša št. 51, pri „Kraljiču“

v Št. Vidu nad Ljubljano, ob državni cesti, oddaljena 5 minut od kolodvora, z gospodarskimi poslopiji, ledenoico, velikim gostilniškim vrtom (v hiši je staro gostilna), travnikom itd.

Ponudbe in vprašanja sprejema K. Meglič v Ljubljani, Rimsko cesto št. 20; ustmene informacije se dajojo istotam vsak dan od 12. do 2. ure popoldne. 1313-3

V Kranju, dne 8. majnika 1904.

Vinko in Matilda Majdič, starši. — Vinko, Demeter, brata.

Anica, Marica, Saša, Tilka, Vera, Zdenka, Mira, Zora, Ema, sestre.

Poštno odpravitev

išče poštni urad Podbrdo ob Bači.

Prosto stanovanje in hrana, dobra plača.

Nastop takoj. 1340-1

Posredovalnica za delo in službe

priporoča za bližajočo se sezijo spredne računske natakarje, donašalce jedil, podnatakarje, točilce, dalje računske natakarje s kavčilo, postrežnice in pridne delnice za vse; hoteliske služe, služe k gospodi, gostilniške točalje in raznašalce. Obenem priporočni, da je naprodaj kompletno opravljena

z razgledom na ulico, obstoječe iz 4

sob in pritiklin, se za avgust odda.

Gradišče št. 7.

Majhna hiša

z vrtem v Ljubljani

se kupi. 1306-3

Ponudbe pod „St. R.“ sprejema upravnštvo „Slov. Naroda“. 1306-2

Prodaja se največja, enonadstropna

hiša št. 51, pri „Kraljiču“

v Št. Vidu nad Ljubljano, ob

državni cesti, oddaljena 5 minut od

kolodvora, z gospodarskimi poslopiji,

ledenoico, velikim gostilniškim vrtom (v

hiši je staro gostilna), travnikom itd.